

Innehåll

1. Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	3
2. Översikt av strategisammanhanget.....	3
2.1 Förändringar i strategisammanhanget.....	3
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	5
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer	6
Tripple nexus	7
3. Resultatredovisning.....	7
Sidas bidrag till förändring på strateginivå	7
3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter.....	10
3.1.1. Stärkt kapacitet i den offentliga förvaltningen	10
3.1.2. Ökad rättssäkerhet	11
3.1.3. Ökad kapacitet hos det civila samhället att verka för ansvarsutkrävande och respekt för mänskliga rättigheter	12
3.1.4. Ett mer inkluderande samhälle, med fokus på ett ökat deltagande av kvinnor i politiska processer.....	13
3.1.5. Ökad respekt för och tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) ...	13
3.2. Stödområde 2: Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor	15
3.2.1. Förbättrade förutsättningar för inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, med fokus på småskaligt och hållbart lantbruk	15
3.2.2 Ökad produktion av och förbättrad tillgång till förnybar energi.....	16
3.2.3 Förbättrade förutsättningar för framförallt kvinnor och ungdomar till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor	16
3.2.4 Stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel.....	18
3.3 Stödområde 3: Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld	19

3.3.1	Stärkt kapacitet att förebygga och hantera konsekvenserna av sexuellt och könsbaserat våld	19
3.3.2	Stärkta konfliktlösnings- och försoningsinitiativ på lokal och nationell nivå	19
4.	Implikationer	20

1. Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

1.1 Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter

Stärkt kapacitet hos den offentliga förvaltningen

Ökad rättssäkerhet

Ökad kapacitet hos det civila samhället

Ökat kvinnligt deltagande i politiska processer

Ökad respekt för SRHR

Mål¹

Portfölj²

1.2 Förbättrade levnadsvillkor för fattiga människor

Bättre förutsättningar för inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling

Ökad tillgång till förnybar energi

Förbättrade förutsättningar för produktiv anställning

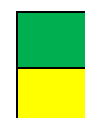
Stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel

1.3 Mänsklig säkerhet

Stärkt kapacitet att förebygga och hantera SGBV

Stärkt konfliktlösning och försoning, lokalt och nationellt

2. Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp:
1 350 MSEK

Utbetalat belopp hittills:
1 320 MSEK

Antal insatser under strategiperioden: 63

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Trots att Liberia har anmärkningsvärt få rapporterade smittade/döda i covid-19³ förändrade pandemin landets kontext och utvecklingsagenda. Den ekonomiska tillväxten stagnerade⁴; skolor stängde och dialogen mellan givare och regering kom till stora delar att fokusera på hur Liberia skulle hantera

¹ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

² Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

³ IMS Situation Report, 26 januari 2021 rapporterar 1 932 smittade sedan pandemin bröt ut och 83 dödsfall.

⁴ President Weah's State of the Nation Address, 25 januari 2021, där han nämnde att BNP hade en negativ tillväxt med -2.5% 2020.

covid-19. I ett land där runt 40 procent av befolkningen lever i extrem fattigdom⁵ slog pandemins ekonomiska konsekvenser hårt. 25 procent av befolkningen upplever att de har förlorat inkomster som en följd av covid-19⁶. Under det undantagstillstånd som utlystes med anledning av covid-19 rapporterades också övervåld från polis och militär och andra kränkningar av mänskliga rättigheter.

Ökat sexuellt våld och fler tonårsgraviditeter följde enligt många bedömare pandemin där det ökade sexuella våldet ledde till stora demonstrationer i Monrovia i slutet av augusti. Liberias regering reagerade med en politisk vilja som inte setts tidigare och i september utlyste president Weah ett nationellt SGBV-nödläge samtidigt som han presenterade ett åtgärds paket uppbackat med ett extra budgetanslag på två miljoner dollar. Bland annat skulle en särskild åklagare för sexualbrott utses, ett nationellt register för sexualförbrytare inrättas och en nationell säkerhetsgrupp för SGBV etableras. Få av rekommendationerna har blivit verklighet.

I december 2020 genomförde Liberia senatsval och en folkomröstning om en reviderad konstitution. Detta var det första nationella valet sedan inbördeskrigen utan UNMILs närvaro och utan internationella valobservationer. Valet sågs av många bedömare som ett andra lackmustest på landets förmåga att hålla fredliga och demokratiska val, efter valet 2017 då president Ellen Johnson lämnade över makten till George Weah utan att landet föll tillbaka i våld. Trots att det sittande regeringspartiet förlorade ett antal senatsplatser accepterades valresultatet utan större protester och våldsamheter. Några mycket oroande undantag fanns dock där hot, våld och våldtäkt användes för att skrämja och hindra kvinnliga kandidater att ta sig hela vägen till parlamentet.

2020 såg också tecken på ett minskat manöverutrymme för media och civilsamhälle, framförallt för aktörer som uppmärksammat korruption, utkrävt politiskt ansvar eller höjt sina röster för LBTQI-rättigheter. Fyra dödsfall där medarbetare på Liberias skattemyndighet och internrevision omkom under oklara omständigheter förstärker bilden av ett krympande utrymme för oberoende granskning av de offentliga finanserna. Detta parat med att korruptionen i Liberia snarare ökar än minskar⁷ utmanar utvecklingsagendan.

Covid-19 tvingade ambassadens partners att vara flexibla och flera av dem hade möjlighet att ställa om i pågående insatser. Pandemin förändrade dock inte i grunden den analys som är utgångspunkt för Sveriges strategi med Liberia, vilket bekräftas av kontextnedslagen ovan. Samtidigt som pandemin hanterades fortsatte det långsiktiga utvecklingssamarbetet där kontexten fortsatt gör de tre resultatområdena relevanta:

För stödområde 1 **Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter** ger kontexten anledning till både hopp och oro. Demokratien har beästs genom senatsvalen vilket ger skäl att blicka fram emot presidentvalet 2023 med viss tillförsikt där fortsatt svenskt stöd till fria, rättvisa och fredliga val är prioriterat; den politiska viljan att bekämpa SGBV är en positiv signal som skall tas på allvar, men vägs i viss mån upp av den negativa utvecklingen vad det gäller kvinnlig representation i politiken och den negativa trenden med politiskt våld mot kvinnor; och på MR-sidan finns oroande tecken på att det hårdnar, något Sverige tar i beaktande när den nya strategin

⁵ Under den internationella fattigdomgränsen på 1.9 PPP-dollar per dag

⁶ AfroBarometer News Release, 20 januari 2021

⁷ Transparency Internationals årsrapport, januari 2021

operationaliseras 2021. Inte minst finns det grund för ett ökat stöd till, och skydd för, civilsamhälle och media som fokuserar på ansvarsutkrävande och korruptionsbekämpning.

För stödområde 2 **Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor** har den globala pandemin minskat möjligheten för liberianer att lyfta sig ur ekonomisk fattigdom. Samtidigt stärks analysen av hur angeläget det är att bygga ekonomisk utveckling och resiliens underifrån, något som det svenska biståndet delvis fokuserar på i Liberia.

Det tredje och sista stödområdet **Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld** såg en negativ utveckling under 2020 men också en politisk vilja att få ett slut på det utbredda och strukturella könsrelaterade och sexuella våldet. Grundorsakerna till den väpnade konflikten finns dock kvar tillsammans med en ovilja från den politiska eliten att hantera en nationell försoningsprocess. Det svenska stödet behöver än mer fokusera på försoning underifrån; på att bidra till att några av konfliktens grundorsaker förändras, och på att stödja de organisationer och myndigheter som jobbar med tidig konfliktvarning och medling på lokal nivå.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 78 %	Strategins andel av det totala biståndet utgör 8.5 %.
	Gemensamma EU-strategin gäller 2014 - 2020 Ingen EU-gemensam programmering
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: IDA, USAID, ADB, Tyskland, EU	Sverige är den 6:e största givaren. Av EU MS är Sverige den 2:a största givaren.

Det är svårt att få en korrekt bild av Liberias givarlandskap även om förutsättningarna förbättrats avsevärt sedan en liberiansk version av Sidas OpenAid⁸ lanserades i slutet av 2020, med svenskt stöd. Trots osäkerheten i siffrorna råder ingen tvekan om Sveriges position som en av landets viktigaste bilaterala givare och dialogpartners. Under 2020 aviserade Tyskland en avveckling av sitt bilaterala bistånd till Liberia vilket gör att den redan begränsade givarkretsen riskerar att krympa ytterligare.

Vad det gäller EU-samarbetet inleddes under 2020 en fördjupad dialog kring två Team Europa-initiativ, ett kring avskogning och ett kring jordbruk. Båda ligger väl i linje med den svenska strategin för 2021-2025 och det finns förhoppning om ytterligare samordning mellan EU:s program och det svenska bilaterala stödet från 2021.

Ett antal svenska enskilda organisationer och myndigheter finansieras av Sida vilket ger utrymme för att föra dialog kring svenska värderingar, som demokrati och jämställdhet, också utanför ambassadens egen normativa dialog med civilsamhälle, regering, departement och myndigheter.

⁸ Liberia Project Dashboard, www.liberiaprojects.org

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2020 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2020 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Liberia	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	3 312	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	1 846	648
	106 Afrika (7 1:1.9)	304 756	498 527
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	1 278	2 698
	Total	311 192	501 873

Liberiastategin har beröringspunkter med flera andra svenska strategier, både genom samfinansiering och genom informationsutbyte. De tydligaste beröringspunkterna finns med:

- Inom **Strategi för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2016-2022** där Röda Korset⁹, Kvinna till Kvinna¹⁰ och ForumCiv¹¹ också får finansiering från den bilaterala strategin. Utöver de tre strategiska partnerorganisationerna för ambassaden dialog om ett eventuellt bilateralt stöd för att komplettera RFSUs Civsamfinansierade engagemang i Liberia.
- Inom **Strategi för SRHR i Afrika söder om Sahara 2015-2021** handläggs ett av Liberias SRHR-stöd (DKT¹²) där samfinansiering sker från den bilaterala strategin.
- **Den globala strategin för kapacitetsutveckling, partnerskap och metoder som stöder Agenda 2030 för hållbar utveckling** där deltagare från Liberia deltagit i ITP om (i) gender och statistik, (ii) SRHR och (iii) Mine waste and water management. Ambassaden följde under året upp med lokalt nätverksarbete
- **REACT¹³ och Beyond the Grid Fund¹⁴ for Africa** samfinansieras av ett antal landstrategier, varav Liberia är en.
- **Strategin för regionala utvecklingssamarbetet med Afrika söder om Sahara 2016-2021** finansierar ett regionalt program med fokus på civilsamhälle, MR-försvare och medier där ett antal enskilda organisationer i Liberia deltagit.

⁹ UM2019/20040/MONR

¹⁰ UM2015/26264/MONR

¹¹ UM2018/02736/MONR

¹² UM2018/28724/MONR

¹³ UM2018/05223/MONR

¹⁴ UM2020/27589/MONR

- **Strategin för Sveriges humanitära bistånd genom Sida 2021-2025** finansierade en mindre insats under 2020.

Under året genomförde två svenska myndigheter insatser finansierade av ambassaden:

- Lantmäteriet¹⁵
- Skatteverket¹⁶

Från det svenska civilsamhället fick följande organisationer stöd från den bilaterala strategin:

- Röda korset
- Kvinna till Kvinna
- Forum Civ

Utöver de tre är också RFSU och ACT Svenska Kyrkan aktiva i Liberia, men utan direkt finansiering från ambassaden.

Tripple nexus

Strategin tangerar en nexusansats med sitt fokus på fredsbyggande och långsiktigt utvecklings-samarbete med inslag av att bygga motståndskraft hos de mest utsatta grupperna. De tidigare stora humanitära insatserna under krigen (1989-2003) och Ebolaepidemin (2014-2016) har fasats ut, inte bara av Sverige, och den bilaterala strategin fokuserar på att stötta Liberia i att bygga institutioner och kapacitet för att både förebygga och klara framtida humanitära kriser. Ett exempel är ambassadens arbete med landrättigheter där Sida stöder både civilsamhälle och myndigheter för att fördela mark på ett mer rättvist sätt. Om det lyckas minskar risken för framtida väpnad konflikt samtidigt som motståndskraften hos de fattigaste ökar, framför allt hos kvinnor som genom att äga sin mark får möjlighet till både livsmedelssäkerhet och till en långsiktig ekonomisk planering.

3. Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Under strategins sista år fortsatte ambassadens portfölj att bidra till de tre övergripande strategimålen. Detta trots stora kontextuella utmaningar där bland annat bristen på politisk vilja och den socioekonomiska krisen som följde covid-19 bromsade flera av strategins ambitioner. Portföljen bedöms som relevant eller delvis relevant och även om kontexten i förhållande till strategimålen delvis går framåt och delvis bakåt, anses resultaten som goda.

Portföljen har en finansiell slagsida mot demo/mr och ekonomisk utveckling, där det tredje strategimålet mänsklig säkerhet hade en lägre resurssättning 2020, liksom över tid. Detta kompenseras delvis genom att flera av de insatser som finansieras under strategimål 1 och 2 också bidrar till mål 3. Med det sagt finns anledning att se över resursfördelningen inför kommande strategigenomförande och planera för en bättre finansiell balans och en jämnare måluppfyllnad.

¹⁵ UM2018/28726/MONR

¹⁶ UM2019/21562/MONR

Under stödområde 1: **Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter** finns de tydligaste resultaten under arbetet med att öka respekten för och tillgången till SRHR, där Sveriges normativa dialog förstärkte utvecklingssamarbetet, och vice versa. Under året ingick ambassaden sitt första avtal med en liberiansk civilsamhällesorganisation som fokuserar på ansvarsutkrävande och antikorrupsionsarbete vilket breddade demokratiarbetet från det tidigare fokuset på att stärka offentliga institutioner. Nio enskilda organisationer får stöd av Sverige och stärkandet av det civila samhället anses ha goda resultat. Också stödet till myndigheter och offentliga institutioner bedöms ha goda möjligheter att nå önskade resultat. Ambitionen att öka kvinnors deltagande i politiska processer möter fortsatt stort formellt och informellt motstånd.

Under stödområde 2: **Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor** rapporteras tydliga resultat under samtliga mål med undantag för målet om att stärka förutsättningarna för fri handel där bristen på politisk vilja är det största hindret. Det svenska stödet får fler i arbete, ökar hushållsinkomsterna på landsbygden och med svenskfinansierade vägar når flickor, pojkar, kvinnor och män marknader, sjukvård och utbildning på ett sätt de inte gjort tidigare. Värt att nämna är att Beyond the Grid Fund for Africa lanserades i Liberia under 2020 med förhoppning om lika goda resultat som Sida sett i Zambia.

Under strategimål 3: **Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld** rapporteras goda resultat av det svenskstödda arbetet med att förebygga sexuellt och könsrelaterat våld, trots strukturella utmaningar. Vad det gäller ambitionen att stärka kapaciteten och mekanismerna för konfliktlösning och försoning redovisar partners goda resultat om lokalt försoningsarbete samtidigt som den nationella försoningsprocessen är svår att arbeta med eftersom den politiska viljan saknas.

Table 1. Financial Overview 2020 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2020
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2020 (KSEK)
Liberia 2016-2020	Total		304 756
	Strengthened democracy and gender equality, and greater respect for human rights	Strengthened capacity in public administration	32 770
		Strengthened rule of law	8 959
		Increased capacity of civil society to promote accountability and respect for human rights	43 356
		A more inclusive society, with focus on increased participation of women in political processes	9 794
		Increased respect for and access to sexual and reproductive health and rights (SRHR)	32 378
		Total	127 257
	Better opportunities and tools to enable poor people to improve their living conditions	Improved conditions for inclusive and sustainable economic development, with focus on small-scale and sustainable farming	75 888
		Increased production of and improved access to renewable energy	18 140
		Improved conditions, especially for women and young people, for productive employment with decent working conditions	36 335

	Strengthened conditions for free and fair trade	2 684
	Total	133 047
Safeguarding human security and freedom from violence	Strengthened capacity to prevent and manage the consequences of sexual and gender-based violence	17 359
	Strengthened conflict resolution and reconciliation initiatives at local and national level	26 021
	Total	43 380
Not allocated to area of support	Not allocated to result	1 072
	Total	1 072

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (SEK)

Strategy is in its 5th year with total duration of 5 years.

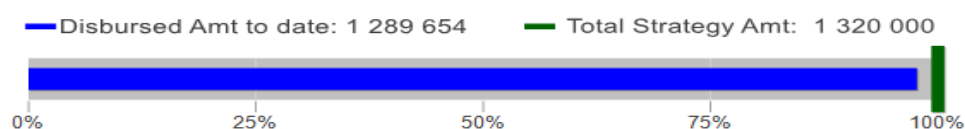

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

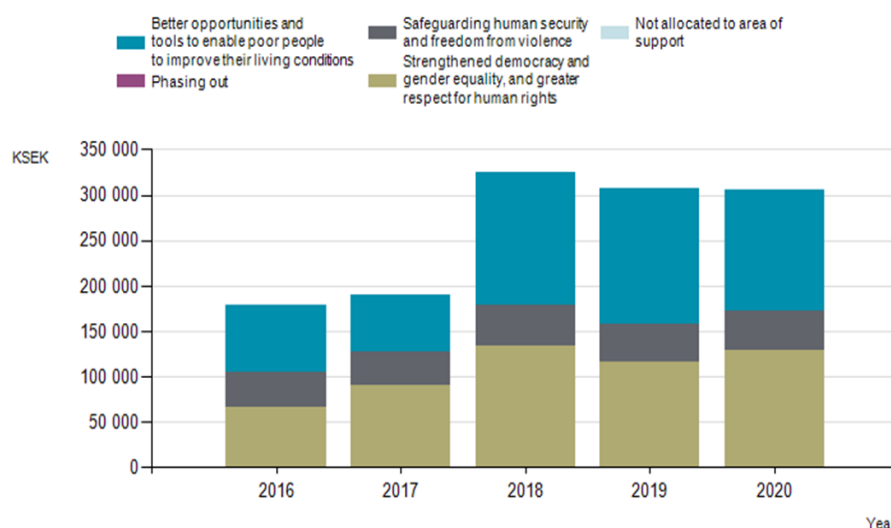
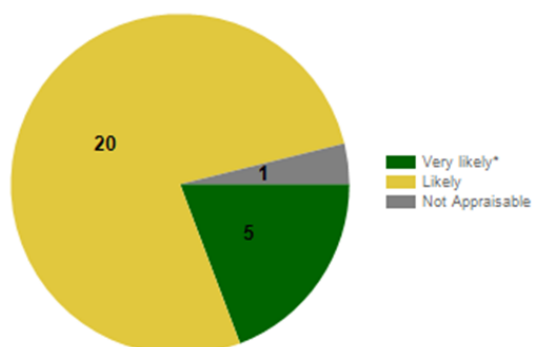
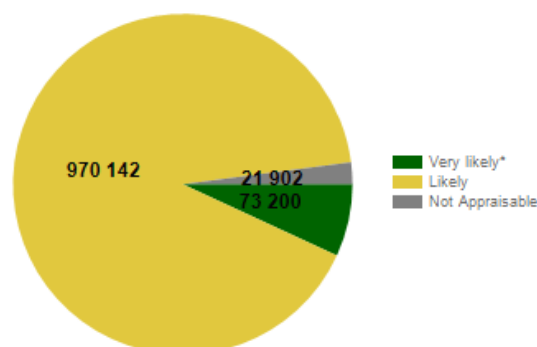

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)

3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter

3.1.1. Stärkt kapacitet i den offentliga förvaltningen

Strategimål

Den offentliga förvaltningens kapacitet är fortsatt begränsad. Under 2020 hade ministerier och myndigheter stora budgetutmaningar vilket påverkade kvalitén i arbetet. Landets decentraliseringsreform stannade av och de myndigheter som arbetar med korruption kunde inte visa några påtagliga resultat. Strafffrihet, svaga offentliga institutioner och offentlig korruption bromsar Liberias demokratiska utveckling. Landets oberoende mr-kommission (INCHR) är en viktig statlig institution, med mandat att utkräva ansvar när mänskliga rättigheter kränks, men präglas av svag intern styrning och låg budgettilldelning från regeringen¹⁷. Positivt är att den nationella valkommissionen genomförde senatsvalen i december med både integritet och professionalism

Portfölj

Nio insatser bidrog till strategimålet. Trots att framsteg gjorts krävs långsiktighet för att säkerställa resultat. Covid-19 påverkade insatserna negativt, både vad det gäller resultat och budgetutnyttjande. UNDPs stöd till National Election Commission¹⁸ gav goda resultat med väl genomförda senatsval. För att stärka antikorrupsionsarbetet ingick ambassaden avtal med en liberiansk civilsamhällesorganisation, Center for Transparency and Accountability in Liberia (CENTAL)¹⁹, som granskar regering, department och myndigheter. Stödet till att reformera de offentliga finanserna, inklusive en

¹⁷ OHCHR:s årliga rapport till Sverige den 22 juni 2020

¹⁸ UM2016/33790/MONR

¹⁹ UM2019/21629/MONR

harmonisering av den offentliga lönesättningen²⁰, visade måttliga resultat. Under året genomförde svenska Skatteverket en förstudie som kommer att leda till ett längre samarbete mellan verket och den liberianska skattemyndigheten. Det svenskstödda folkräkningsprojektet²¹ fick under 2020 officiellt stöd av president Weah vilket är en förutsättning för att det ska lyckas. Svenska Lantmäteriet fortsatte sitt samarbete med Liberias motsvarande myndighet där en ökad efterfrågan för att registrera mark var ett av resultaten.

3.1.2. Ökad rättssäkerhet

Strategimål

Ansträngningarna att förbättra rättsväsendet går långsamt och i olika takt i olika delar av landet. Liberia rankas som nummer 98 av 128 länder i World Justice Project Rule of Law Index 2020, med höga korruptionsnivåer både inom rättsväsendet och polisen. Bristen på politisk vilja och en utbredd straffrihet undergräver rättsstatens principer. Liberia har ett dubbelt rättssystem där sedvanerätten är mer betrodd och tillgänglig men brister vad det gäller respekt för mänskliga rättigheter och jämställdhet. Det formella rättssystemet lider av bristande kapacitet, korruption och politisk inblandning vilket gör att dess oberoende är ifrågasatt. För de fattigaste och mest utsatta är de traditionella domstolarna mer tillgängliga. Landets polis och militär använder sig många gånger av övervåld och godtyckliga arresteringar. Överfulla fängelser och långa häktningstider präglar rättsväsendet. Runt 65 procent av internerna i landets fängelser har häktats utan rättegång. Våldtäkt är det näst vanligaste anmälda brottet i landet, vilket är anmärkningsvärt med tanke på att de flesta fall av sexuellt och könsrelaterat våld aldrig anmäls. Flickor och kvinnor som anmäler sexuellt och könsrelaterat våld möter den problematik som beskrivits ovan men också den tystnadskultur som finns kring våldtäkter.

Portfölj

Två insatser slutfördes under första halvåret 2020: den svenska polisens kapacitetsstärkande av Liberian National Police²² samt UNDP-OHCHR:s rättssäkerhetsprogram²³. Portföljen består för närvarande av en insats: Carter Center's Access to Justice Program²⁴ som fokuserar på sedvanerätten. Ytterligare två insatser som redovisas under andra delmål innehåller rättssäkerhetskomponenter. Syftet med portföljen har varit att bygga upp offentlig och traditionell rättskapacitet samtidigt som det civila samhället fått stöd både för att erbjuda rättshjälp och för att bevaka att rättsinstitutionerna lever upp till sina mandat. Detta angreppssätt är relevant, men portföljen har endast haft begränsad påverkan på de strukturella utmaningarna inom rättsväsendet. Den utbredda korruptionen, straffriheten och medborgarnas bristande förtroende för institutionerna hindrar att rättvisa skipas, särskilt för kvinnor, flickor och de fattigaste. För att nå bättre resultat under nästa strategiperiod genomförs en extern genomlysning av portföljen.

²⁰ UM2019/35979/MONR

²¹ UM2019/24154/MONR

²² UM2016/12075/MONR

²³ UM2016/25974/MONR

²⁴ UM2017/19314/MONR

UNDP-OHCHR:s program stödde etableringen av två nya specialdomstolar för sexuellt och könsbaserat våld, de första utanför Monrovia, vilket blev ett viktigt steg i decentraliseringen av rättsväsendet. Genom samma program (2017–2020) fick 8 760 personer rättshjälp (6 106 kvinnor och 2 654 män), inklusive 4 907 överlevare från sexuellt och könsbaserat våld; 1 681 som satt frihetsberövade utan laglig prövning (1 456 män och 225 kvinnor); 218 barn (135 pojkar och 83 flickor). Civilsamhällets rättshjälp ledde till åtal i 16 fall av sexuellt och könsbaserat våld, med 14 fällande domar.

3.1.3. Ökad kapacitet hos det civila samhället att verka för ansvarsutkrävande och respekt för mänskliga rättigheter

Strategimål

2020 präglades av ett krympande utrymme för det civila samhället och inskränkningar av de mänskliga rättigheterna i samband med det undantagstillstånd som utlystes för att begränsa covid-19. Nedstängningen av skolor påverkade rätten till utbildning; antalet fall av sexuellt och könsbaserat våld ökade; och kvinnor, som är den grupp som i störst utsträckning bedriver informell handel, förlorade inkomster till följd av handelsrestriktioner och stängda gränser. Till det positiva hör att Liberia godkände en ny nationell handlingsplan för mänskliga rättigheter för perioden 2019–2024. Det finns risk för ett fortsatt krympande utrymme för det civila samhället eftersom den sittande regeringen har en begränsad förståelse för det civila samhällets roll, vilket bland annat manifesteras i en ny bistånds- och NGO policy som presenterades i slutet av 2020. Policyn innehåller skrivningar som mycket väl kan användas för att begränsa de enskilda organisationer som en sittande regering vill tysta, till exempel de som jobbar med HBTQI-rättigheter eller ansvarsutkrävande. Mediefriheten är relativt god men även här finns rapporter om godtyckliga nedstängningar av mediehus och attacker mot enskilda journalister.

Portfölj

Sida har en relevant portfölj som omfattar nio insatser med fokus på att stärka Liberias civilsamhälle. Organisationerna som får stöd arbetar bland annat med antikorrupktion, miljö/klimat, HBTQI, val, landfrågor, SRHR, jämställdhet och funktionshinderades rättigheter. Två nya partner tog plats i portföljen 2020: CENTAL med fokus på antikorrupktion och AIFO²⁵ som arbetar med funktionshinderades rättigheter. Under 2020 etablerade ForumCiv ett landkontor i Gbarnga, tre timmar från Monrovia, vilket gör det lättare för organisationen att stödja partners utanför huvudstaden. 2019 inleddes ett samarbete med svenska Röda Korset för att stärka det liberianska Röda Korsets kapacitet för att förebygga katastrofer och bygga resiliens i sydvästra Liberia. Stödet till den nationella mr-kommissionen INCHR²⁶ bidrog bland annat till frisläppandet av 77 personer som häktats utan lagligt

²⁵ UM2019/38986/MONR

²⁶ UM2018/24730/MONR

stöd²⁷. Sida stödjer också Kvinna till Kvinna, Mercy Corps²⁸, Conservation International²⁹ och ActionAid³⁰, se mer detaljer under andra resultatområden nedan.

3.1.4. Ett mer inkluderande samhälle, med fokus på ett ökat deltagande av kvinnor i politiska processer

Strategimål

Under 2020 fick kvinnor det inte lättare att engagera sig politisk i Liberia, snarare tvärtom. När rösterna räknats i december månads senatsval var endast 1 av 15 valda senatorer en kvinna. Två kvinnliga kandidater bestrider resultaten i domstol men chanserna att vinna anses små. Det gör att endast 9 av 103 ledamöter i Liberias lagstiftande församling är kvinnor. Kvinnliga politiker utsattes också för hot, hat och våld under valrörelsen.

Utrymmet för kvinnor i politiken är begränsat på samtliga nivåer. På nationell nivå utnämner presidenten inte enbart statsråd, utan även biträdande och assisterande ministrar samt borgmästare i varje stad och överintendenter i varje län. För närvarande innehas 4 av 19 ministerposter av kvinnor, och 3 av 15 av länens överintendentspositioner. På lokal nivå är kvinnors politiska deltagande också begränsat på grund av traditionella restriktiva könsnormer.

Portfölj

Portföljen består av tre insatser. Kvinna till Kvinna ger stöd till organisationer som främjar kvinnors engagemang i lokala politiska processer, samt nationell opinionsbildning för att främja kvinnors deltagande i nationella val. Liberia Election Observation Network, LEON, arbetar med påverkansarbete på nationell nivå, bland annat med ett lagförslag som om det antas skulle kräva minst 30 procents kvinnlig representation i den lagstiftande församlingen. Sida finansierar också kärnstöd till UN Women³¹ som bland annat jobbar med den nationella valkommissionen och politiska partier för att öka kvinnlig representation. Med tanke på den utmanande kontexten ser ambassaden behov av att lära av pågående insatser och försöka hitta nya sätt att öka kvinnors deltagande i politiken. Inte minst i det större valstöd ambassaden planerar inför valet 2023.

3.1.5. Ökad respekt för och tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Strategimål

Sida bedömer att kontexten delvis utvecklas i rätt riktning. Hälsovårdsministeriet har utarbetat nationella riktlinjer för heltäckande abortvård i syfte att råda bot på de luckor som fanns i de befintliga bestämmelserna när det gäller säkra aborter. När dessa riktlinjer godkänns avskaffas patientavgiften för aborteftervård vid offentliga vårdinrättningar. Hälsovårdsministeriet har också godkänt nya riktlinjer för att göra akuta preventivmedel tillgängliga över disk. Denna positiva utveckling ger

²⁷ OHCHR:s årliga rapport till Sverige den 22 juni 2020

²⁸ UM2017/09955/MONR

²⁹ UM2019/29711/MONR

³⁰ UM2019/22104/MONR

³¹ UM2020/13390/MONR

kvinnor och flickor ytterligare ett sätt att ta kontrollen över sina reproduktiva rättigheter. Hälsovårdsministeriet ser ansträngningarna för att förbättra tillgång till lagliga, säkra aborter som en del av lösningen på Liberias höga mödradödlighet. Hälsoministeriet står också fast vid att folkhälsolagen ska reformeras för att utöka den lagliga rätten till säkra aborter. Kriminaliseringen av sex mellan samkönade par och diskrimineringen av HBTQI-personer är två exempel på de utmaningar som präglar SRHR-kontexten i Liberia. Evidensbaserad information och utbildning av hög kvalitet om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är inte tillgänglig för ungdomar. Liberia är starkt beroende av externt bistånd, främst via UNFPA och USAID, när det gäller preventivmedel.

Covid-19-pandemin har förvärrat befintliga SRHR-utmaningar. Tillgången till läkemedel för mödralhälsovård, liksom till preventivmedel, har minskat i och med att fabriker stängts ned och globala och lokala leveranskedjor brutit samman. Det rapporteras att sjukhus och kliniker antingen stängde helt, stängde vissa avdelningar eller avbröt utförandet av viss vård under pandemins första period. Det finns också indikationer på att antalet fall av tonårsgraviditeter och sexuellt och könsrelaterat våld bland tonåringar ökade när skolorna stängde.

Portfölj

Sida bedömer att SRHR-portföljen är mycket relevant med tre insatser som berör både utbud och efterfrågan av SRHR i Liberia: DKT International, Action Aid Liberia och UNFPA³². Det svenska stödet var mycket betydande, inte minst eftersom det blev en viktig markering mot USA:s Mexico City Policy. DKT International marknadsför preventivmedel som säljs på den privata marknaden och sedan 2020 har arbetet gett 155 000 par-års-skydd (CYP:ar)³³. DKT arbetar också med att främja en positiv sexuell livsstil bland ungdomar³⁴. 2020 tecknade ambassaden ett nytt avtal med UNFPA baserat på tidigare goda resultat i programmet Empowered and Fulfilled³⁵. Bland annat bidrog programmet till en minskning av tonårsgraviditeter i fyra län från 32 procent till 24 procent 2019³⁶. Under 2019 inleddes en andra fas i partnerskapet med Actionaid Liberia, med fokus på att öka medvetenheten om SRHR, och att säkerställa att kvinnor, unga och marginaliserade får möjlighet att leva och utvecklas i hälsosamma, säkra, jämlika och inkluderande miljöer. Under 2020 fokuserade ActionAid mer på att hantera covid-19 än det överenskomna programmet. Trots det uppnådde projektet goda resultat. Bland annat bildades 19 ungdomsgrupper i fyra län som ska leda dialoger kring SRHR-frågor, och stöd gavs till fyra ungdomsledda organisationer som ska öka medvetenheten om SRHR med fokus på sexuell läggning och könsidentitet, tillgången till fria och lagliga aborter och säkert sex bland ungdomar. RFSU är också verksamt i Liberia med finansiering från Civsamstrategin och under 2020 fördes på svenska ambassaden en nära dialog med RFSU för att säkerställa att dess arbete kompletterar portföljen.

³² UM2020/25741/MONR

³³ Par-års-skydd (CYP) är det uppskattade skydd som preventivmedel ger under en ettårsperiod baserat på volymen av alla preventivmedel som säljs eller distribueras gratis till kunder under sådan period

³⁴ Tillgång till SRHR! DKT:s Q4-programhöjdpunkter : september – november 2020

³⁵ UM2015/07892/MONR

³⁶ Programutvärdering för Empowered and Fulfilled, september 2019, UNFPA

3.2. Stödområde 2: Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor

3.2.1. Förbättrade förutsättningar för inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, med fokus på småskaligt och hållbart lantbruk

Strategimål

Trots de många och stora givarfinansierade insatser som riktats mot småbrukare i Liberia har utvecklingen gått långsamt. I vissa delsektorer har man dock upplevt en ökad efterfrågan och lyckats generera större inkomster till småbrukarna. Osäkra markinnehav, brist på insatsvaror, stora förluster före och efter skörd till följd av bristfälliga anläggningar och teknik, dålig skadedjurshantering och den begränsade användningen av gödningsmedel och andra moderna odlingsmetoder är alla bidragande orsaker till jordbrukssektorns låga produktivitet. Sektorn domineras fortfarande av traditionellt självförsörjningsjordbruk, särskilt odling av ris och kassava. Vissa småbrukare odlar också avsalugrödor, som kaffe eller kakao, men vanligtvis i mycket blygsam skala. De flesta av dessa avsalugrödor odlas i högländsområden med arbetsintensiva tekniker och mycket begränsad användning av förbättrade insatsvaror, maskiner eller moderna produktionsmetoder.

Ett av de främsta hindren för den ekonomiska utvecklingen på landsbygden är de dåliga vägarna. Ett antal större vägar har rustats upp vilket har ökat rörligheten. Tillfartsvägar till de större vägarna, det vill säga vägar som ger landsbygdsbor tillgång till marknader, sjukhus och skolor, rustas nu upp med finansiering från framförallt USA och Sverige. Under det senaste årtiondet har cirka 20 procent av de liberianska tillfartsvägarna rustats upp. Den omedelbara effekt som detta får för människor som lever i fattigdom, både när det gäller tillgång till offentliga tjänster och avsättningsmöjligheter för jordbruksprodukter, ger goda skäl att fortsätta stödet för tillgänglighet i form av väginfrastruktur. Alla givare inom den liberianska vägsektorn har dock ställts inför utmaningar när det gäller insatsernas hållbarhet där bristen på nationell finansiering för underhåll av upprustade vägar är det största problemet.

Portfölj

Portföljen består av två insatser som syftar till att ge småbönder bättre tillgång till marknader, öka deras inkomster och skapa nya arbetstillfällen.

Liberian Swedish Feeder Roads Project³⁷, vars tredje fas inleddes under 2018, renoverar tillfartsvägar till de större vägarna. En extern utvärdering av projektet konstaterar att utbytet av varor och tjänster hade ökat tack vare bättre vägförbindelser. Dessutom har restid och kostnader för transport minskat, samtidigt som tillgången till vård och utbildning förbättrats i och med att restiden till skolor och vårdinrättningar i många fall har minskat. Projektets geografiska fokus har över tid skiftat från landets norra del till dess sydöstra, eftersom det är den region som är värst drabbad av inkomstfattigdom och som är mest isolerad. Liberias regering har åtagit sig att avsätta medel för underhåll av tidigare upprustade vägar, men halvvägs genom projektet har mycket lite gjorts på grund av allmänna budgetbegränsningar, tröga byråkratiska processer och andra politiska prioriteringar. Projektmedel har därför omallokerats till detta ändamål, på bekostnad av upprustning av nya vägar i den eftersatta

³⁷ UM2016/21267/MONR

sydöstra regionen. Den svenska ambassaden lyfter regelbundet frågan med regeringen tillsammans med andra givare, vilket lett till löften om att regelbundet underhåll kommer att påbörjas 2021.

Portföljens andra insats, Grow Liberia³⁸, fokuserar på jordbrukets värdekedjor och förväntas bidra till hållbara förändringar inom gummi-, kakao-, grönsakssektorerna. Med en marknadssystemansats syftar projektet till ökade inkomster och fler arbetstillfällen för småbrukare och andra som lever i inkomstfattigdom. Projektet försöker också underlätta handel, både vad gäller import av insatsvaror till jordbruket och export av t.ex. kakao. Trots stora utmaningar har projektet bidragit till ökade inkomster för 29 100 hushåll sedan starten, och skapat mer än 2 700 heltidsjobb samtidigt som den totala inkomsten hos de som berörs av projektet ökat med 7,9 miljoner USD. I en utvärdering av programmet drogs slutsatsen att det varit effektivt när det gäller att driva på relevanta systeminsatser. Covid -19 och den ekonomiska nedgången kommer sannolikt att försena delar av programmet, samtidigt som anpassningar görs till den nya situationen.

3.2.2 Ökad produktion av och förbättrad tillgång till förnybar energi

Strategimål

Ökad tillgång till hållbara, tillförlitliga och överkomliga energitjänster är högt prioriterat i Liberia där endast 18 procent av befolkningen har tillgång till el. Biomassa står för över 93 procent av hushållsenergin och används främst för matlagning. En rad större energiinvesteringar har gjorts men utmaningarna är fortsatt stora. Bland annat stjäls el ur det nationella elnätet och landets elbolag tappar på det sättet 44 procent av förväntade intäkter. Liberias regering antog dock nyligen en lag för bekämpning av stöld av elenergi. Nästan alla givare stöder Liberias energiambition, både genom att finansiera större och mindre elnät; genom att stötta nödvändiga reformer av sektorn och genom att stötta de myndigheter som har ansvar för elektrifiering.

Portfölj

Den framväxande energimarknaden i Liberia stöds av Sida med två program som syftar till att öka tillgången till förnybar energi i landet. Africa Enterprise Challenge Fund (AECF) ger finansiering till privata investerare för solenergi- och fristående elsystem på landsbygden. Nio privata liberianska bolag verksamma inom förnybar energi drar nytta av programmet. Det andra programmet är Beyond the Grid Fund for Africa som lanserades i Liberia under 2020. Som en del av dialogen med regeringen har Sida engagerat det nya organet Liberia Electricity Regulatory Commission om tariffmetoden och andra förordningar för att underlätta investeringar inom förnybar energi.

3.2.3 Förbättrade förutsättningar för framförallt kvinnor och ungdomar till produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor

Strategimål

Kontexten var fortsatt utmanande under hela 2020, där covid-19 ytterligare försämrade möjligheterna för anständig och produktiv sysselsättning. Strategimålet ligger i linje med några av den liberianska regeringens omedelbara prioriteringar vad det gäller att förbättra ungdomars anställningsbarhet och egenmakt. En kombination av höga födelsetal och låg förväntad livslängd ger Liberia en mycket ung

³⁸ UF2013/67202/MONR

befolkning. Över 70 procent av liberianerna är under 35 år, 91 procent av dem är sysselsatta inom den informella sektorn och saknar yrkesutbildning. Kvinnor är överrepresenterade i de minst produktiva sektorerna, och utgör enligt ILO en majoritet av småbrukarna samt står för över 80 procent av handeln på landsbygden³⁹. Det rapporterats också att kvinnor tjänar mindre än motsvarande löneanställda män⁴⁰. 72,4 procent av de sysselsatta kvinnorna i Liberia har lägre än grundläggande utbildningsnivå, jämfört med 45,5 procent av de sysselsatta männen⁴¹. Kvinnors tillgång till bättre betalda anställningar begränsas av låg läs- och skrivkunnighet.

Det är fortfarande svårt att föra agendan för produktiv sysselsättning och anständiga arbetsvillkor framåt, särskilt som dessa faktorer är beroende av förändringar i den övergripande socioekonomiska och politiska kontexten. Ett förslag till lag om anständiga arbetsvillkor (Decent Work Bill) antogs 2015 men de grundläggande hindren för produktiv och anständig sysselsättning finns kvar. De flesta som arbetar gör det under osäkra förhållanden med otrygga anställningar (79,5 procent) eller är sysselsatta i den informella sektorn (79,9 procent) som kännetecknas av låga inkomster och svåra arbetsförhållanden⁴².

Portfölj

Portföljen har tre insatser: Promoting Youth Employment Through Support to Technical, Vocational Education and Training (TVET)⁴³, som genomförs av UNIDO; Promoting Sustainable Partnerships for Economic Transformation (Prospects 3), som genomförs av Mercy Corps samt Världsbankens Youth Opportunity Project (YOP)⁴⁴. P.g.a. covid-19 gjordes vissa justeringar av insatserna men i stort har programmen kunnat genomföras enligt plan.

Prospects 3 avslutades i december 2020. I oktober samma år hade programmet nått 13 323 ungdomar, varav över hälften var kvinnor⁴⁵ och tillhandahållit arbetsplatspraktik för 1 083 ungdomar, varav 405 anställdes efter praktiken. Prospects 3 finansierade också 718 unga liberianska entreprenörer, varav 58 procent var kvinnor⁴⁶. Av alla entreprenörskap som stöddes var 418 fortfarande i drift och 228 drevs med lönsamhet⁴⁷. Mercy Corps har lämnat ett projektförslag för ytterligare en fas som ambassaden bereder under det första halvåret av 2021.

YOP-projektet nådde 382 lokalsamhällen i landets samtliga 15 län; 12 295 hektar mark har odlats med kassava, ris, bönor, jordnöt, majs, kokbanan, taro, ananas och vattenmelon och 10 000 förmånstagare har identifierats, varav hälften är kvinnor⁴⁸. Covid-19 påverkar möjligheterna till resor och försäljning av jordbruksprodukter och försök har gjorts att lagra produkter eller hitta alternativa jordbruksverksamheter, till exempel boskapsuppfödning.

³⁹ The ILO in Liberia, s. 1

⁴⁰ HIES, 2016, s. 54

⁴¹ Scoping for gender and private sector engagement opportunities in three Sub-Saharan Africa countries: Côte d'Ivoire, Liberia, Mozambique. s. 14

⁴² HIES, s. 54

⁴³ UM2017/07123/MONR

⁴⁴ UM2018/44980/MONR

⁴⁵ Prospects III Programöversikt, 2020

⁴⁶ Prospects III Programöversikt

⁴⁷ Prospects 3 Dashboard, juni 2020

⁴⁸ YOP TF Report 2, juni 2020

2020 var det första året som UNIDO genomförde TVET-projektet fullt ut, efter en inledande förstudie. Under året inleddes renoveringen av yrkesskolan, lärare rekryterades och arbetet med att utbilda dem påbörjades.

Insatserna som kanaliseras genom UN Women och Kvinna till Kvinna rapporteras under andra delmål men innehåller också komponenter som bidrar till 3.2.3. Bland annat genom att jobba med lokala spar- och lånekassor; information om landrättigheter och ekonomiutbildning för flickor.

3.2.4 Stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel

Strategimål

Förutsättningarna för en friare och mer rättvis handel såg under året inititiv som var positiva, samtidigt som starka affärsintressen och politiska intressen höll tillbaka eftersom de har mycket att vinna på den handel som just nu sker. Liberias centralbank rapporterade i oktober 2020 att de liberianska dollarn stärkts mot den amerikanska dollarn med 9,5 procent. Samtidigt rapporterar landet en negativ tillväxt under 2020. Liberias export gick under året främst till Schweiz, Tyskland, Frankrike och Storbritannien. Exporten till Schweiz, främst guld, ökade med 38,5 procent. Exporten till Tyskland, till stor del järnmalm, ökade också med mer än 80,0 procent. Järnmalmsexporten till Frankrike ökade med 23,3 procent. Kina, Indien, Elfenbenskusten, USA och Turkiet var de fem största exportörerna till Liberia⁴⁹ och landet är en nettoimportör av livsmedel. Endast 1 procent av den liberianska handeln med varor bedrivs med de närmsta grannländerna.

Ökad regional handel och ekonomisk diversifiering samt ett bättre företagsklimat anses avgörande för att främja Liberias ekonomiska tillväxt. Världsbankens 'Doing Business Index' rankade dock Liberia på plats 174 av 190 ekonomier 2019. Världsbanken använder tio indikatorer för att mäta hur enkelt det är att göra affärer med ett land där Liberia hade särskilt svaga resultat för: Handel över gränserna, registrering av egendom, hantering av bygglov och skydd för minoritetsinvestorer.⁵⁰ Att betala skatter och att starta företag är två områden där det ser ljusare ut, delvis tack vare inrättandet och effektiviseringen av ett företagsregister (Liberia Business Registry) samt den reform som lett till effektiviseringen av Liberias skattemyndighet (Liberian Revenue Authority).

Landets ekonomiska utveckling präglas i nuläget av låg (negativ) BNP-tillväxt, hög inflation, bristande likviditet och ett stort råvaruberoende. Pandemin har ytterligare ökat trycket på ekonomin. Enligt IMF's uppskattning ligger BNP-tillväxten för 2020 på - 2,5 procent.

Portfölj

Portföljen består av en insats, IFC:s (International Finance Corporation)⁵¹ stöd till utveckling av den privata sektorn och handelsreformer. Tidigare hade portföljen också en insats som stödde Liberias medlemsansökan till WTO men sedan insatsen avslutades (med ett WTO-medlemskap för Liberia) saknar portföljen komponenter för att bedömas som helt relevant. IFC-programmet hade svårt att

⁴⁹ Central Bank of Liberia Monthly Economic Review, oktober 2020

⁵⁰ Ibid

⁵¹ UM2018/37012/MONR

leverera resultat under året, fr a på grund av covid-19 och IFC designade om programmet för att möta den nya kontexten där ambassaden beslutat om en no-cost extension.

3.3 Stödområde 3: Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld

3.3.1 Stärkt kapacitet att förebygga och hantera konsekvenserna av sexuellt och könsbaserat våld

Strategimål

Alarmerande nivåer av sexuellt och könsrelaterat våld 2020 ledde till stora protester och en politisk öppning som inte funnits på flera år. Regeringen tog tydlig ställning och presidenten deklarerade att våldtäktsnivåerna var en nationell nödsituation och gjorde ett antal ekonomiska och politiska åtaganden för att komma till rätta med det sexuella våldet. Tyvärr har inte den politiska viljan lett till verklig förändring och senatsvalen tog snabbt över den politiska agendan. Ett antal åtaganden som var tänkta att fullgöras i slutet av 2020, bland annat en särskild åklagarmyndighet för våldtäktsfall, inrättandet av en nationell säkerhetsstyrka för hantering av sexuellt och könsbaserat våld och ett extra budgetanslag om 2 miljoner USD har inte förverkligats. Förutsättningar finns för ett förnyat politiskt engagemang med utgångspunkt i den nationella handlingsplanen för att bekämpa sexuellt och könsrelaterat våld som regeringen antagit med stöd av FN och givare, däribland Sverige. Mot den bakgrunden finns det anledning till försiktig optimism och ett fortsatt starkt engagemang från svensk sida.

Portfölj

För närvarande består portföljen av tre insatser som genomförs av UNICEF⁵², Kvinna till Kvinna och UN Women. Stödet till UNICEF och Kvinna till Kvinna innehåller bland annat ekonomiskt och psykosocialt stöd till offer för sexuellt våld. I samband med covid-19 upprättade partners en särskild stödtelefon. Ett större SGBV-program som Sverige delfinansierat avslutades 2020 och en extern utvärdering konstaterade att programmet fungerat väl men stått inför stora resurs- och planeringsutmaningar som begränsade dess effektivitet. Mot den bakgrunden avser Sida att samskapa och finansiera ett fortsatt brett SGBV-stöd.

3.3.2 Stärkta konfliktlösnings- och försoningsinitiativ på lokal och nationell nivå

Strategimål

Liberia har varit fredligt i nästan två decennier. Viktiga framsteg har gjorts med att stärka freden. Grundorsakerna till konflikten är dock ännu inte hanterade och landet är fortfarande skört. Konfliktfaktorer som marginalisering, korruption, en centraliserad stat, marktvister, straffrihet och brist på rättvisa kvarstår, medan sexuellt och könsbaserat våld är fortsatt utbrett och strukturellt. Försoningsfrågan är fortsatt mycket fragmenterad och splittrad. Bristande politisk vilja att ta itu med försoningsprocessen är fortfarande en utmaning för utvecklingssamarbetet. En ytterligare konfliktdimension som Sida bör uppmärksamma är det krympande utrymmet för det civila samhället, särskilt när det gäller frågor som antikorruption och ansvarsutkrävande. Dessutom har de politiska

⁵² UM2019/01352/MONR

spänningarna i Elfenbenskusten lett till en tillströmning av flyktingar till Liberia. Detta skulle potentiellt också kunna skapa spänningar inom Liberia särskilt kring tillgång till samhällsresurser som mark.

Portfölj

Sida's stöd till försoning och konfliktlösning kanaliseras primärt genom tre insatser. Dessutom finns tre insatser som indirekt stöder detta mål medan ett antal andra insatser även arbetar med några av grundorsakerna till konflikten, såsom stöd till decentralisering och antikorruption. Portföljen är fortsatt relevant. Sida kan i nuläget dock inte stödja nationella försoningsinitiativ eftersom den politiska viljan saknas. Radio är viktigt för tillgång till information för majoriteten av befolkningen, men balanserad och opartisk rapportering är fortfarande en utmaning. Sida stöder därför tillgång till information genom ECOWAS Radio⁵³ som ett verktyg för att stärka fred i Liberia. ZOA⁵⁴ arbetar med en typ av gruppterapi på lokal nivå, något som behövs efter landets erfarenheter av konflikt, trauma och bristande medborgerligt förtroende. Stödet till Peacebuilding Office, också det via ZOA, syftar till att förbättra systemen för tidig konfliktvarning genom ett rikstäckande nätverk av observatörer som samlar in och rapporterar data om konfliktdimensioner. Genom detta stöd inrättades i augusti 2020 ett Situation Room för att övervaka frågor kring covid-19 samt senatorsvalet och folkomröstningen i december 2020. Carter Centers program Access to Justice stöder konflikthantering på lokal nivå. Genom detta stöd löste traditionella ledare mellan april 2019 och mars 2020 omkring 800 dispyter på lokal nivå. Detta stöd behövde emellertid justeras till följd av covid-19. Carter Center har tidigare erfarenhet av att mobilisera traditionella ledare under Ebola-utbrottet och under covid-19-pandemin mobiliserade Carter Center nästan 1 000 traditionella ledare som utbildades av sjukvårdsteam i de olika länen, så att de sedan kunde öka medvetenheten på lokal nivå i hur covid-19 kan förebyggas. Insatser som indirekt bidrar till detta mål är bland annat UN Women och Kvinna till Kvinna, genom sitt arbete med Peace Huts som erbjuder en säker plats för kvinnor samt stöd till Liberia Land Authority som strävar efter att förbättra förvaltningen av markrättigheter.

4. Implikationer

I december 2020 fattade Sveriges regering beslut om en ny strategi för Liberia för perioden 2021-2025. Beslutet fattades på det strategiunderlag som ambassaden tog fram under 2020, med utgångspunkt i en multidimensionell fattigdomsanalys från februari 2019. Strategiunderlaget formulerar förändringsteorier, val av resultatområden, möjliga partners och hur strategin ska nå de fattigaste i ett av världens tio fattigaste länder.

Den nya strategin skriver fram den utgående strategins tre resultatområden, och lägger till miljö och klimat som ett fjärde, vilket innebär att lärdomarna från 2020 års genomförande har stor bäring på operationaliseringen av den nya strategin. Bland annat kommer ambassaden att diskutera:

- Hur förändringsteorierna kan justeras så att de inte blir lika beroende av den politiska viljan och löper mindre risk att inte nå resultat om viljan fortsatt uteblir.
- Hur vi säkerställer att våra insatser når de fattigaste, direkt eller indirekt

⁵³ UM2018/29190/MONR

⁵⁴ UM2017/29925/MONR

- Hur fler liberianska aktörer som arbetar med ansvarsutkrävande och antikorruption kan stärkas för att öka trycket underifrån som ett komplement till stöd till myndigheter och offentliga institutioner.
- Hur ett flerårigt valstöd inför presidentvalet 2023 kan utformas med stöd både till myndigheter, institutioner och civilsamhälle och på allvar bidra till att bygga en demokratisk kultur i Liberia.
- Hur ökad förädling och handel inom Liberia och med grannländerna kan stödjas som ett första steg till ökad hållbar ekonomisk utveckling, snarare än att fokusera på globala marknader.
- Ett fördjupat fokus på att adressera det som driver konflikt i Liberia; landfördelning, en centraliserad politisk och ekonomisk makt, SGBV med mera som ett sätt att nå målet fredliga och inkluderande samhällen.
- Hur en portfölj kan utvecklas inom det nya stödområdet miljö och klimat.